

De Nieuwe Werker

ABVV Speciaal Dossier JANUARI 2012

V.U.: Rudy De Leeuw - Hoogstraat 42 - 1000 Brussel

Wat heeft de regering voor u in petto?

FISCALE MAATREGELEN

TIJDSKREDIET

EINDELOOPBAAN

WERKLOOSHEID

ENZ...

En wat willen wij herzien en verbeteren?

EDITO

Waarom dreigen met een staking op 30 januari?

Je moet geen groot licht zijn om te raden wat de krantenkoppen op 29 of 30 januari zullen schrijven: « Waarom een algemene staking? » Het is nochtans niet moeilijk als je weet hoe hard en onrechtvaardig de besparingen van de nieuwe regering bij de werknemers aankomen.

FORSE SOCIALE ACHTERUITGANG

Onder het voorwendsel dat de overheidsfinanciën onder druk van Europa moeten worden gesaneerd, worden we geconfronteerd met de ergste sociale achteruitgang sinds tientallen jaren. De solidariteitsregelingen die de werknemers na de oorlog opgebouwd hebben, met name de sociale zekerheid en de openbare diensten, worden afgebouwd:

- door de versnelde verlaging van de uitkeringen zal de werkloosheidsverzekering geen voldoende bescherming meer bieden tegen inkomensverlies, en zullen jongeren en oudere werknemers, alleenstaanden en gezinshoofden, onder de armoederempel geduwd worden;
- de mogelijkheden van tijdskrediet worden ingeperkt, terwijl de overheid niet eens in staat is om het hoofd te bieden aan de groeiende nood aan kinder- en bejaardenopvang;
- de mogelijkheid om met brugpensioen te gaan wordt sterk beknot of onmogelijk gemaakt, terwijl werken steeds zwaarder wordt en stress en arbeidsritme steeds maar toenemen;
- onder het voorwendsel van de solidariteit tussen de generaties krijgen ook de al magere pensioenen een klap te verwerken, doordat de berekeningsregels van de gelijkgestelde periodes (werkloosheid, tijdskrediet, brugpensioen) strenger worden.

Al deze maatregelen werden beslist zonder overleg met de sociale gesprekspartners, meer bepaald zonder naar de mening van de werknemers te vragen. De werkgevers echter hebben wel bondgenoten gevonden om hun standpunten erdoor te krijgen. Het sociaal overleg werd dus bevroren en een reeks wetten en besluiten werden met de karwats door het Parlement gejaagd om ons voor voldongen feiten te plaatsen. Daarbij werden verbintenissen die in het verleden werden aangegaan gewoon verbroken.

EEN HELSE SPIRAAL

Een heleboel redenen dus om in het verzet te gaan. En toch zijn er nog vele andere. De onevenwichtige verdeling van de inspanningen bijvoorbeeld. Doorheen een hele waaiër besparingen en fiscale maatregelen treft de regering in de eerste plaats de inkomens uit arbeid, ter-

wij de inkomens uit kapitaal grotendeels buiten schot blijven. De inspanning die van de banken gevraagd wordt blijft beperkt. De taks op de nucleaire rente bedraagt nog niet eens een vierde van wat gevraagd had kunnen worden. De strijd tegen de fiscale fraude schijnt 'pro memorie' vermeld te worden. De geschenken aan de ondernemingen blijven grotendeels intact en onvoorwaardelijk, zonder enig verbintenis op het vlak van de tewerkstelling dus.

En het lijstje is nog niet af... Zoals overal elders werd dit bezuinigingsplan gesneden op maat van de financiële markten en biedt het geen enkel echt perspectief om uit de crisis te geraken noch op een economische relance. Integendeel. Het dreigt ons mee te sleuren in een recessie met het risico van een helse spiraal van verarming, werkloosheid en toenemende schulden, zoals in de landen waar die methoden al toegepast werden.

WAT WILLEN WIJ?

Wij willen in de eerste plaats dat men ons raadpleegt. De meeste zogenaamde "structurele hervormingen" op sociaal vlak werden overhaast doorgevoerd. Ze bevatten juridische onzin, plegen contractbreuk, zullen rampzalige sociale gevolgen hebben met een zwaar risico op uitsluiting. Wij willen dat die maatregelen herzien en rechtgetrokken worden.

Voorts willen wij een evenwichtiger spreiding van de inspanningen: de zwaarste inspanningen moeten niet aan de laagste inkomens gevraagd worden. De breedste schouders moeten de zwaarste lasten dragen!

Tot slot willen wij dat maatregelen genomen worden die een reëel toekomstperspectief bieden, met uitzicht op werk, industriële reconversie, overheidsinvesteringen en collectieve voorzieningen. Dat afgestapt wordt van de politiek van Europa die de privileges en de winsten van de financiële wereld wil beschermen. Dat gebouwd wordt aan een solidair Europa dat voldoende sterk is om constructieve beleidsmaatregelen te nemen, in plaats van overal sociale achteruitgang op te leggen.

Dat is trouwens ook de boodschap die we zullen meegeven aan de Europese Top die op 30 januari plaatsvindt.

Anne Demelenne
Algemeen secretaris

Rudy De Leeuw
Voorzitter

Alles wordt duurder

Omdat de regering een storm van verzet van de vakbonden, maar ook van de hele bevolking vreesde, heeft ze het niet aangedurfd aan de automatische koppeling van de lonen aan de index te raken. En met reden: in december liep de inflatie al op tot 3,49%, en dit vóór de aankondiging van een ware golf van prijsstijgingen, terwijl de koopkracht het al hard te verduren zal krijgen als gevolg van de verhoging van de indirecte belastingen en het snoeien in de belastinguitgaven. Nochtans blijft een manipulatie van de index, zoals werkgevers en Europa eisen, als een zwaard van Damocles boven ons hoofd hangen. De Nationale Bank houdt een "studie" achter de hand waarvan de conclusies voorspelbaar zijn. Maar het ABVV blijft zeggen: Handen af van de index!

“Kleine” uitgaven

NOTARIS EN DEURWAARDER WORDEN DUURDER

Koop je in 2012 een huis en moet je hiervoor een hypotheecaire lening afsluiten, dan betaal je voortaan 21% BTW op het **ereloon** van de **notaris**. Tot nog toe was hierop geen BTW verschuldigd. (Dit geldt niet voor de registratierechten die de notaris bij de aankoop van een woning voor jou int en dan doorstort aan de overheid, enkel voor zijn ereloon.) Voor een huis van +/- 200.000 euro komt hier zo'n 450 euro meerkost bij.

Moet je in 2012 een beroep doen op een **gerechtsdeurwaarder**, dan betaal je ook 21% BTW (i.p.v. 0% voordien) op zijn **ereloon**.

DIGITALE TELEVISIE + 8%

De BTW op digitale televisie stijgt in 2012 van 12% naar 21%. Hierdoor stijgt de prijs van een abonnement met zo'n 8%. Tele-netklanten betalen vanaf nu 1 tot 1,5 euro per maand meer voor hun kabelabonnement. Ook extra zenderpakketten worden duurder. De huurprijs van digicorders of digiboxen blijft ongewijzigd. Belgacomklanten zullen dezelfde BTW-verhoging betalen plus een **indexering van 3,41% op alle tarieven, inclusief telefoon en internet**.

TABAK EN DRANK WORDEN DUURDER

De accijnzen op sigaretten en alcohol verhogen in 2012. Roltabak werd al op 1 januari 30 cent duurder. Sigaretten volgen vanaf 1 februari en kosten dan 1 cent per sigaret meer. Voor het eerst zal de kaap van 5 euro per

pakje overschreden worden. Het was er de regering enkel om te doen meer inkomsten te verwerven, niet om rokers te doen stoppen met roken. (Om echt effect te hebben is een prijsstijging met 10% nodig, aldus studies van de Wereldbank. Pas als een pakje sigaretten ineens een halve euro meer kost, zullen rokers dit voelen en eerder geneigd zijn te stoppen.) Ter info. In Nederland kost een pakje sigaretten bijna 5,5 euro, in Frankrijk 6,25 euro en in Groot-Brittannië zelfs 8 euro. Alleen in Luxemburg zijn sigaretten goedkoper, maar de Belgische staat krijgt van Luxemburg accijnzen doorgestort als Belgen er sigaretten kopen.

STERKE DRANK, BIER EN WIJN WORDEN OOK DUURDER

Ook alcohol wordt zwaarder belast, enkel bier en wijn ontsnappen aan de stijging van de accijnzen. Maar... bierbrouwers AB InBev en Alken-Maes hebben al aangekondigd dat ze de prijzen van bakken en blikjes aan de supermarkten en groothandels respectievelijk vanaf 1 en 12 maart 2012 met gemiddeld 6% zullen verhogen. Volgens hen zijn de basisgrondstoffen als graan, maïs en tarwe op een jaar tijd met 15 tot 45% gestegen. Ook de stijgende prijzen voor energie en verpakkingen spelen mee in de verhoging van de prijzen.

GLAASJE TEVEEL OP ACHTER HET STUUR? 150 EURO BOETE AUB!

Word je achter het stuur gecontroleerd met tussen 0,5 en 0,8 promille alcohol in je bloed, dan betaal je daar sinds 1 januari 150 euro boete voor. Dit is een stijging met 12,5 euro!

Wat stijgt er nog in prijs?

BUS, TRAM EN METRO VANAF FEBRUARI

Op 1 februari verhoogt de vervoersmaatschappij De Lijn haar tarieven voor dagpassen en abonnementen. Een ritje met de bus of de tram wordt gemiddeld 2,7% duurder. Voor een dagpas voor een volwassene betaal je dan 5 euro in voorverkoop en 7 euro bij de chauffeur. Voor een kind betaal je respectievelijk 3 en 4,5 euro. Een jongerenabonnement Buzzy Pazz (tot 25 jaar) betaal je voortaan 178 euro per jaar. De Omnipass, voor reizigers tussen 25 en 64 jaar kost nu 232 euro. In Brussel voert de MIVB vanaf 1 februari een verhoging in van de tarieven met 4,5%. Voor een ticket dat je koopt op de bus of de tram betaal je dan 50 cent meer.

TREIN OOK DUURDER VANAF 1 FEBRUARI

Ook de NMBS verhoogt vanaf 1 februari haar treintarieven met zo'n 2,83%. De minimumprijs van een treinticket (afstand 3 km) stijgt van

1,60 naar 1,70 euro, dat van een traject van 150 km van 19,60 naar 20,10 euro. Abonnementen worden 2,27% duurder. Een Rail Pass (10 ritten) kost dan 76 euro in tweede klas en 117 euro in eerste klas.

POSTZEGELS KOSTEN NU AL 75 CENT (+ 4,2%)

In 2012 verstuur je een binnenlandse standaardbrief aan 75 cent i.p.v. 71 cent. Tenzij je minstens 10 zegels koopt, dan betaal je 65 i.p.v. 61 cent per zegel. Postzegels voor genormaliseerde zendingen binnen Europa kosten voortaan 1,09 cent (= 6 cent meer) en voor buiten Europa 1,29 cent (of 9 cent meer).

DE PRIJZEN VOOR GAS EN ELEKTRICITEIT, STOOKOLIE, DIESEL EN BENZINE ZULLEN BLIJVEN STIJGEN

De voorbije 2 jaar stegen deze energieprijzen aanzienlijk. Deze trend zal zich in 2012 heel waarschijnlijk verder zetten. Men voorspelt zelfs een stijging van 3,6%.

DIENSTENCHEQUES

In 2012 verandert er niets. Je betaalt 7,5 euro per cheque. In 2013 betaal je hiervoor 1 euro meer, maar je behoudt de fiscale aftrekmogelijkheid. Het aantal cheques wordt evenwel beperkt: per persoon mag je er max. 500 aankopen en per gezin 1.000.

TARIEVEN BANKIEREN EN VERZEKERINGEN VERHOGEN

Wegens de crisis (!!!) zal **bankieren** duurder worden. Dit liet de financiële sector Febelfin weten. De banken zullen hun zwaardere kosten doorrekenen aan de klanten door het internetbankieren duurder te maken en kosten aan te rekenen om geld af te halen via Bancontact. De werknemers en sociale uitkeringstrekkers zullen dus nog een tweede keer moeten betalen aan de banken! Ook de **verzekeringen** zullen dit jaar zo'n 4% stijgen. Brandverzekeringen worden zelfs 10% duurder.

De auto: een grote hap uit het gezinsbudget

De auto weegt zwaar door in ons budget. En zal nog zwaarder doorwegen als je een nieuwe auto koopt of als je over een bedrijfswagen beschikt.

NIEUWE NUMMERPLATEN + 50%

Voor het inschrijven van nieuwe voertuigen betaal je vanaf 1 januari 2012 de helft meer dan vroeger, nl. 30 euro i.p.v. 20 euro.

GEEN KORTING MEER VOOR 'MILIEUVRIENDELIJKE' WAGENS

Voortaan krijg je van de overheid geen korting meer bij de aankoop van een minder vervuiler auto. Er zijn nog wel overgangsmaatregelen voor wie al een auto besteld heeft. Nieuw is dat ook Vlaanderen bevoegd zal zijn voor de belasting op in verkeersstelling.

BEDRIJFSWAGENS WORDEN MEER BELAST

Werknemers die in hun privé-tijd met een wagen van het bedrijf rijden, zullen hierop meer belastingen moeten betalen. Tot dit

jaar werd het belastbare voordeel voor het gebruik van een bedrijfswagen bepaald in functie van een forfaitair bepaalde afstand tussen woon- en werkplaats. Ofwel bedroeg die minder dan 25 km per dag, dan werd je belast op 5.000 privékilometers. Bedroeg de afstand meer dan 25 km per dag, dan rekende men je af op 7.500 privékilometers. Dat systeem is nu omgevormd: het fiscale voordeel zal vanaf nu worden bepaald in functie van de cataloguswaarde en de CO₂-uitstoot van het voertuig. Voor dieselwagens is de norm 95 gram CO₂-uitstoot per kilometer, voor benzineauto's 115 gram. De prijs van een auto die aan die norm beantwoordt, wordt vermenigvuldigd met 5,5% en dan nog eens met 6/7e. Dit is het belastbaar voordeel op jaarbasis. Per 10 gram CO₂-uitstoot meer of minder komt er 1% bij of af, met een minimum van 4% en een maximum van 18%. Het minimumvoordeel is 1.200 euro per jaar.

In de praktijk komt het hierop neer: hoe groter de auto, hoe meer personenbelastingen je zal betalen. Maar voor de meeste bedrijfsvoertuigen zal de belasting hoger zijn dan vroeger. Deze maatregel moet de begroting in 2012 200 miljoen euro opleveren.

	BMW 530 d Touring 190 kW	Audi A4 Av. 2.0 TDI	Volkswagen Golf 1.6 105 Blue Motion TDI	Opel Corsa 1.3 CDTI 75
Catalogusprijs	€57.654	€34.220	€25.468	€16.555
CO ₂ /g	155	120	99	105
Huidig systeem Maandelijke bijdrage 5.000 privékm	€153	€119	€97	€103
Huidig systeem Maandelijke bijdrage 7.500 privékm	€229	€177,75	€146	€155
Nieuw systeem Maandelijke bijdrage	€473	€195,54	€107	€100
Verskil bij 5.000 km	+209%	+64%	+10%	-4%
Verskil bij 7.500 km	+106%	+10%	-27%	-36%

■ FISCALE MAATREGELEN

Onvoldoende bijdrage van de inkomens uit kapitaal

Om 11,3 miljard (en meer, aangezien de Europese Commissie de ontwerp-begroting als ongeloofwaardig bestempeld heeft) te vinden, heeft de regering toch ook de belastinginkomsten moeten verhogen, en zelfs de roerende inkomens en de notionele intrestaftrek aanpakken. Maar alle goede bedoelingen ten spijt, blijkt dat na de onderhandelingen de inspanning van de roerende inkomens miniem is en dat de grote vermogens nog altijd gespaard worden. Het principe van de notionele intrestaftrek blijft overeind, hoewel het percentage wel verlaagd werd. Maar aan de bedrijven wordt geen enkele inspanning op het vlak van de werkgelegenheid gevraagd. En tot slot blijven de banktaks en de nucleaire taks heel laag ten opzichte van wat mogelijk was. Enkel op sociaal vlak worden "structurele hervormingen" doorgevoerd ...

ROERENDE VOORHEFFING

De intresten en dividenden blijven onderworpen aan een roerende voorheffing van 21% in plaats van 15%. Als zij meer dan 20.000 euro bedragen, wordt een bijkomende heffing van 4% opgelegd. Op een gewoon spaarboekje is de interest vrijgesteld tot maximum 1.830 euro (+60 euro). Boven dat bedrag betaal je een roerende voorheffing van 15%.

VERPLICHTE AANGIFTE VAN ROERENDE INKOMSTEN

Belastingplichtigen die aan de personenbelasting onderworpen zijn, moeten voortaan in hun aangifte ALLE inkomsten uit kapitaal en roerende goederen aangeven. Enkel de intresten en dividenden die aan de gewone aanslagvoet van 21% onderworpen zijn en die vrijwillig de bijkomende bronheffing van 4% betalen, zijn van de aangifteplicht vrijgesteld.

mende bronheffing van 4% betalen, zijn van de aangifteplicht vrijgesteld.

AANDELENOPTIES

Het percentage voor de forfaitaire bepaling van de waarde van het voordeel van alle aard bij de toekenning van aandelenopties gaat van 15 naar 18%.

NOTIONELE INTERESTAFTREK

Dankzij de notionele interest kunnen bedrijven een fictieve interest op hun eigen kapitaal in mindering brengen. Bepaalde multinationals zoals ArcelorMittal betalen daardoor geen enkele belasting. Het percentage van de intrestaftrek wordt nu vanaf het aanslagjaar 2013 verlaagd naar 3%. Zonder wetgevende tussenkomst

zou het percentage van de notionele intrestaftrek in 2012 ongeveer 4,36% bedragen hebben. De verhoging met een half procentpunt voor KMO's blijft behouden.

VOORDELIG PENSIOENSPAREN

De grens om het fiscaal voordeel in het kader van het pensioensparen (derde pijler) te genieten, wordt in 2012 met 30 euro opgetrokken tot maximum 910 euro. Dit bedrag kan echter niet langer van het inkomen afgetrokken worden bij de belastingaangifte. Vanaf 2012 krijgt men een belastingvermindering van 30% op het gespaarde bedrag, dus maximum 264 euro. Voor de lagere inkomens is dit voordeliger, maar werknemers met een inkomen van meer dan 27.700 euro bruto zullen erbij verliezen (91 euro maximum).

BELASTINGAFTREK WORDT BELASTINGVERMINDERING

Aftrekbare kosten zoals de terugbetaling van een hypothecaire lening, dienstcheques, giften, enz. waren tot op heden voordelig voor degenen met een hoger inkomen, omdat ze van het inkomen afgetrokken konden worden. Vanaf 2012 verandert dit. Het gaat niet langer om een belastingaftrek maar om een belastingvermindering, omdat het voordeel in mindering gebracht zal worden van de totale belasting. Twee tarieven worden daarbij gebruikt: voor het eigen woonhuis, giften van minimum 40 euro, kinderopvangkosten bedraagt het percentage 45%. Voor dienstcheques, langetermijnsparen (pensioensparen, levensverzekeringen) wordt een percentage van 30% toegepast. De verandering heeft betrekking op de uitgaven van dit jaar. Dus voor de aangifte 2012 (inkomens 2011) blijft het oude systeem van toepassing.

■ FISCALITEIT EN KLIMAAT

Energiebesparende werken niet langer fiscaal aftrekbaar

Het schrappen van de fiscale aftrekbaarheid van energiebesparende werken verontrust de bouwsector. Bovendien treedt die maatregel onmiddellijk in werking. Een oude stookketel vervangen, zonnepanelen plaatsen, dubbele beglazing plaatsen – allemaal energiebesparende werken die tot nu toe voor 40% fiscaal aftrekbaar waren. Vanaf 2012 is dit niet meer geval, als gevolg van een besparingsmaatregel die de regering invoert en die onmiddellijk van kracht wordt. Die fiscale aftrekbaarheid was een "geüsurpeerde bevoegdheid", d.w.z. een bevoegdheid die al naar de Gewesten overgeheveld werd maar die nog door het federale niveau gefinancierd werd. Het is dus nu aan de Gewesten. Niet alleen is de afschaffing erg abrupt, ook zijn de - krappe - Gewestbegrotingen al gestemd, vraag is dus of die aftrekbaarheid nog kan.

VOOR WELKE UITGAVEN WORDT HET VOORDEEL AFGESCHAFT?

Het fiscaal voordeel wordt afgeschaft voor de investeringen die opgenomen zijn in artikel 124/45 van het Wetboek Inkomstenbelastingen:

- het onderhoud en de vervanging van oude stookketels;
- de installatie van een systeem van waterverwarming door middel van zonne-energie;
- de plaatsing van zonnecellen voor het omzetten van zonne-energie in elektrische energie;
- de plaatsing van dubbele beglazing;
- de plaatsing van een warmteregeling van een installatie van centrale verwarming door middel van thermostatische kranen of

door een kamerthermostaat met tijdsinschakeling;

- een energie-audit van de woning;
- het bouwen of verbouwen van een lage energiewoning, een passiefwoning of een nul energiewoning.

WELKE DATUM IS BEPALEND?

Alle betalingen die in 2011 uitgevoerd worden komen nog in aanmerking. Betalingen die uitgevoerd worden in de loop van 2012 komen nog in aanmerking indien de overeenkomst werd ondertekend vóór 28 november 2011. Het is de "betalingsdatum" die in aanmerking genomen wordt! De datum waarop de werken worden uitgevoerd, gestart of beëindigd speelt geen rol.

DE BESPARINGSMATREGEEL ZOU WEL EENS EEN ZWARE KLAAP VOOR DE BOUWSECTOR KUNNEN ZIJN

Volgens de groenen zal deze beslissing neerkomen op "een verlies van 5.000 plaatselijke banen in de bouwsector evenals een verhoging met meerdere honderden euro's van de jaarlijkse energiefactuur van de gezinnen die de isolatiewerken niet meer zullen kunnen uitvoeren of geen energiebesparende uitrustingen meer zullen kunnen aanschaffen." Zij stellen voor om, in plaats hiervan, de bijdrage van de kernenergieproducenten te verhogen. Ook de Confederatie Bouw heeft het over een verlies van 5.000 banen en vraagt een overgangperiode vooraleer die maatregel effectief in werking te doen reden. Volgens de resultaten van een studie die de Confederatie Bouw liet

uitvoeren, zouden de besparingen die de regering op die manier denkt te realiseren, flink overschat zijn. "Die abrupte afschaffing zal een terugval dan de bouwactiviteit veroorzaken, wat dus ook een daling van de fiscale en parafiscale inkomsten zal betekenen. In de budgettaire ramingen van de nieuwe regering wordt melding gemaakt van een besparing van 260 miljoen euro in 2013 en 520

miljoen euro in 2014, zonder rekening mee houden dat de terugval van de bouwactiviteit zich vanaf 2012 zal voordoen. De echte budgettaire besparing over de periode 2012-2014 zal volgens de Confederatie Bouw dan ook geen 780 miljoen zijn, maar eerder ongeveer 240 miljoen."

De bouwsector trekt ook van leer tegen de overhaaste invoering van

de maatregel en doet een voorstel om die geleidelijk in te voeren, waardoor de schade beperkt zou worden. "Het zou volstaan het fiscaal voordeel te verminderen van 40% naar 30% voor in 2012 uitgevoerde werken en naar 20% voor werken die in 2013 en 2014 worden uitgevoerd. Een geleidelijke afbouw kan vermijden dat de markt instort en dat als gevolg daarvan banen verloren gaan."

■ EINDELOOPBAAN

Steeds langer werken ...

Het eerste dossier dat de nieuwe regering Di Rupo door het Parlement gejaagd heeft, is de 'pensioenhervorming'. Hoewel er niet geraakt wordt aan de wettelijke pensioenleeftijd, wordt de leeftijds grens voor het vervroegd pensioen twee jaar opgeschoven. En eigenlijk met meer, aangezien ook de loopbaanvoorwaarde met 5 jaar opgetrokken wordt tot 40 jaar...

Maar dat zijn niet de enige veranderingen op het vlak van de pensioenen: in de openbare diensten wordt aan de pensioenen geknaagd doordat de berekeningswijze verandert. Ook de pensioenen in de privésector zullen erop achteruitgaan door de

wijzigingen in de berekening van de gelijkgestelde periodes. En dan is er nog het budget voor de welvaartsaanpassingen dat voor de gepensioneerden (en trouwens voor alle sociale uitkeringsstrekkers) met 40% verlaagd wordt.

LEEFTIJDSGRENS VOOR HET VERVROEGD PENSIOEN NAAR 62 JAAR IN 2016

Tot eind 2011 kon je met vervroegd pensioen gaan op 60 jaar, op voorwaarde dat je een loopbaan van 35 jaar had. Die keuze ging uiteraard gepaard met een verlaging van het pensioenbedrag, afhankelijk van het aantal jaren dat je vroeger uittrad. Zo kreeg iemand die vijf jaar vroeger uittrad, een pensioen

van 40/45e in plaats van 45/45e. Voortaan wordt de leeftijds grens om vervroegd uit te treden geleidelijk opgetrokken tot 62 jaar in 2016. Maar het zijn vooral de loopbaanvoorwaarden die veranderen: een loopbaan van 42 jaar om op 60 met brugpensioen te kunnen

gaan, of van 41 jaar om op 61 te gaan of van 40 jaar om op 62 te gaan.

Feitelijk betekent dit dat jongeren die pas na hun universitaire studies beginnen te werken, vrijwel niet meer met vervroegd pensioen zullen kunnen gaan.

Zo zal een jongere die tijdens zijn studies een jaar is blijven zitten, één jaar "beroepsinschakelingstijd" (vroeger wachttijd) achter de rug heeft en zijn carrière op 24 jaar start, moeten werken tot 64 jaar.

	Vandaag	Morgen								
		2013		2014		2015		2016		
Minimum leeftijd vervroegd pensioen	60 jaar	60 jaar	60,5 jaar	60 jaar	61 jaar	60 jaar	61,5 jaar	60 jaar	61 jaar	62 jaar
Minimum loopbaanvoorwaarde	Privé: 35 jaar Overheid: 5 jaar	40 jaar	38 jaar	40 jaar	39 jaar	41 jaar	40 jaar	42 jaar	41 jaar	40 jaar

■ GELIJKGESTELDE PERIODES

... een mager pensioentje

Langdurige werkloosheid, brugpensioen vóór de leeftijd van 60, landingsbanen voor werknemers tussen 50 en 59 jaar zullen nog enkel meetellen voor de berekening van het pensioen op basis van het minimumloon per loopbaanjaar, in plaats van op basis

van het laatste loon. In de praktijk zal dit erop neerkomen dat die loopbaanjaren weggegomd worden.

HOE WORDT JE PENSIOEN BEREKEND?

De wettelijke pensioenleeftijd is 65 jaar. Om een volledige loopbaan te hebben moet je 45 jaar gewerkt hebben. En je moet 30 jaar gewerkt hebben om recht te hebben op een minimumpensioen. Voor een volledige loopbaan van 45 jaar bedraagt het minimumpensioen 1.025 euro bruto. Het effectieve pensioen wordt berekend op basis van het aantal loopbaanjaren.

Het pensioen is gelijk aan 60% van je loon van elk loopbaanjaar, gedeeld door 45.

Voorbeeld: vorig jaar verdiende je 2.200 euro bruto per maand, plus een 13e maand. Op jaarbasis dus 28.600 euro. Dit geeft $28.600 \times 60\% = 17.160/45 = 381,33$ euro.

Als je loon hetzelfde blijft, telt elk bijkomend loopbaanjaar voor 381,33 euro, dus na een volledige loopbaan $381,33 \times 45 = 17.160$ euro bruto/jaar of 1.430 euro bruto/maand.

Maar door de inflatie is het startloon na verloop van tijd uiteraard veel minder waard: 2.000 euro vandaag was in 1970 ongeveer 500 euro waard. Daarom wordt er een herwaarderingscoëfficiënt op toegepast (bijv. 4,34 op de lonen van 1970).

Als je loon stijgt, zal ook je pensioen toenemen, tenzij je meer verdient dan de berekeningsgrens van 47.960,29 euro/jaar of 3.689 euro/maand, 13e maand inbegrepen.

Als een van de partners van een gezin nooit gewerkt heeft:

Een koppel heeft recht op een gezinspensioen dat berekend wordt op 75% van de lonen van de partner die gewerkt heeft. Als beide partners wel gewerkt hebben en hun individuele pensioenen samen lager zijn dan het gezinspensioen, kunnen zij kiezen voor het hoogste pensioenbedrag.

Gelijkgestelde periodes?

Als men het over een volledige loopbaan van 45 jaar heeft, dan omvat die ook bepaalde periodes waarin men niet gewerkt heeft, zoals de leger- of burgerdienst, invaliditeit, werkloosheid (brugpensioen inbegrepen) of loopbaanonderbreking in de vorm van tijds-krediet. Die niet gewerkte periodes worden "gelijkgestelde periodes" genoemd, omdat ze meetellen voor de berekening van de loopbaan. Het enige verschil met de effectief gewerkte periodes is dat het loon dat in aanmerking genomen wordt, het laatst verdiende loon is, aangezien er voor de niet gewerkte jaren geen eigenlijk loon uitbetaald werd, zelfs al was er een door de sociale zekerheid betaald vervangingsinkomen (werkloosheidsuitkeringen, ziektevergoedingen, uitkering tijdskrediet, enz.).

Op die manier verliest men altijd een beetje omdat dit referteloorn vastligt en niet verhoogd noch geïndexeerd wordt zoals de lonen. Maar veel verschil maakt dat niet, zeker voor een hoog loon aangezien het pensioen berekend wordt op een loon van maximum 47.960 euro/jaar.

Einde van bepaalde gelijkstellingen

Dé grote verandering die door de nieuwe pensioenwet ingevoerd wordt, is dat bepaalde periodes

niet meer gelijkgesteld zullen worden op basis van het laatste loon, maar op basis van het "gewaarborgd minimumloon per loopbaanjaar", nl. 21.327 euro/jaar.

Bijkomende voorwaarde is dat het uiteindelijke pensioen nooit hoger mag zijn dan **13.737 euro per jaar (1.145 euro/maand) voor een alleenstaande** (bij een volledige loopbaan, dus proportioneel minder bij een onvolledige loopbaan).

Gevolg: werknemers van wie het loon voldoende hoog is zodat ze aanspraak kunnen maken op een pensioen dat hoger is dan dat bedrag, verliezen de gelijkstelling. Ze zullen bijgevolg een onvolledige loopbaan en dus een onvolledig pensioen hebben, dat in elk geval lager zal zijn dan met de vorige regeling.

Welke periodes?

1) Werkloosheid 3e periode

De werkloosheidsuitkeringen worden lager in de tijd. Het eerste jaar ontvangt men een maximum uitkering. Na één jaar valt men in een tweede periode met iets lagere uitkeringen. De duur van die periode hangt af van het beroepsverleden, maar bedraagt minimum twee maanden. Als men daarvoor gewerkt heeft, komen er twee maanden per gewerkt jaar bij met een maximum van 2 jaar.

De 3e periode begint dus ten vroegste na 14 maanden werkloosheid en ten laatste na 3 jaar. Ongeacht het statuut van de werkloze: gezinshoofd, alleenstaande of samenwonende.

Voorbeeld: iemand die na 5 jaar zijn baan verliest en niet vlug opnieuw werk vindt, komt al na twee jaar werkloosheid in de 3e periode terecht. Vindt hij na die twee jaar geen werk meer, dan zullen de jaren daarna niet meer meetellen voor zijn pensioen.

2) Bruggepensioneerden van jonger dan 60 jaar (bijv. bouw, nachtploegen, gewoon brugpensioen op 58 jaar, vroegere CAO's metaal, textiel, stads- en streekvervoer, enz.).

Enkel de bruggepensioneerden van ondernemingen in moeilijkheden of herstructurering of van CAO 96 (brugpensioen voor werknemers die beginnen werken zijn voor hun 17e en een loopbaan van 40 jaar hebben) behouden de gelijkstelling.

3) Landingsbanen tussen 50 en 59 jaar

4) Voltijdse landingsbanen na 60 jaar. Gelijkstelling op basis van het gewaarborgd minimum voor maximum één jaar. Halftijds tijdskrediet en 1/5e tijdskrediet blijven hun gelijkstelling behouden gedurende respectie-

velijk 2 en 5 jaar, maar eveneens op basis van het minimum. Het zijn dus verloren loopbaanjaren als het pensioen hoger is dan het minimum.

5) Tijdskrediet zonder motief (dus buiten de "zorgverloven": ouderschapsverlof voor de verzorging van zieke verwanten, voor palliatieve zorg en voor opleiding) **van meer dan 1/5e:** volledige gelijkstelling van ten hoogste één jaar of vijf jaar in dagen voor wie 1/5e tijdskrediet neemt.

Deze maatregel geldt enkel voor degenen die één van deze regelingen aangevraagd hebben NA 28 november 2011.

Welke gevolgen?

De gevolgen zijn duidelijk: veel mensen zullen minder pensioen trekken omdat momenteel de gemiddelde loopbaan bij de mannen 42 jaar bedraagt, en 31 jaar bij de vrouwen, en ongeveer 1/3e van de loopbanen uit gelijkgestelde periodes bestaat.

Door de nieuwe, strengere loopbaanvoorwaarden, zowel voor het pensioen als voor het brugpensioen, zullen de loopbanen noodzakelijkerwijze langer duren. Maar door de veranderingen in de gelijkstellingen zullen nagenoeg alle (al dan niet vrijwillige) niet gewerkte periodes tot minder pensioen leiden!

Welvaartsvastheid: 40% minder middelen

De sociale uitkeringen worden regelmatig aan de index aangepast. Dit zal overigens volgende maand het geval zijn (+ 2%) omdat de spilindex overschreden werd. Desondanks evolueren de sociale uitkeringen trager dan de lonen, zodat qua koopkracht en vervangingsgraad de kloof tussen een inkomen uit arbeid en een vervangingsinkomen steeds dieper wordt.

Om dit te compenseren hebben wij bedongen dat de sociale uitkeringen aan de evolutie van de welvaart gekoppeld worden. Dit noemen wij de welvaartsvastheid. Om de twee jaar wordt dus een bedrag van ongeveer 400 miljoen uitgetrokken om de sociale uitkeringen met iets meer dan de index te verhogen. Het zijn de sociale partners die onderhandelen over de concrete aanwending van dit

bedrag, nl. naar wie moet het bij voorrang gaan, bijvoorbeeld eerst naar de oudste pensioenen omdat die zeer laag zijn, dan naar de jongste pensioenen, enz.

Men blijft wel een bedrag uittrekken, maar dan wel 40% minder.

Andere "pensioenmaatregelen"

- Werken na 65 jaar zal onbeperkt mogelijk zijn indien loopbaan van minstens 42 jaar. Maar het belastingvoordeel (belastingkrediet) zal verminderen vanaf 33.000 euro bruto per jaar.
- De pensioenbonus zal worden geëvalueerd vóór eind 2012 ten einde de laatste jaren zwaarder te laten doorwegen.
- De regering vraagt de sociale partners de mogelijkheid te onderzoeken om de 2de pijler te veralgemenen (aanvullend pensioen via een groepsverzekering of een sectorale verzekering), of er een eerste pijler bis (dus verplicht maar via kapitalisatie) van te maken, in de eerste plaats voor zij die geen toegang hebben tot de tweede pijler.
- Minder belastingen op de tweede pijler voor de werknemer die het vervroegd pensioen later neemt.
- Het overlevingspensioen wordt een "overgangspensioen" voor de nieuwkomers.
- Voortaan tellen de laatste maanden arbeid mee voor de berekening van het pensioen.

Pensioenen openbare sector: nieuwe berekening = minder pensioen

De ambtenaren hebben een pensioenberekening die voordeliger is dan in de privésector, als compensatie voor het feit dat de startlonen er lager zijn.

Tot nu werd hun pensioen berekend op de wedden van de laatste vijf jaar. Voortaan zal het berekend worden op de wedden van de laatste tien jaar, behalve voor de 50-plussers. Gevolg: minder pensioen aangezien het pensioen berekend wordt op wedden die lager zijn, want vijf jaar ouder dan nu.

Te oud na 40 jaar!

BELGA (PRESS)

Een groot aantal bedrijven vindt kandidaten vanaf 40 jaar te oud!

BRUSSEL 04/01 (BELGA) = Bij werkgevers bestaat er nauwelijks interesse om oudere werknemers aan te werven. In de praktijk blijkt de leeftijdsgrens voor nieuw personeel al tot 40 jaar gezakt. Dat schreef de Gazet van Antwerpen woensdag op basis van een enquête van het sociaal kantoor SD Worx bij bijna 800 Belgische bedrijven met minder dan 800 werknemers.

SD Worx stelde vast dat bijna de helft van de bedrijven vorig jaar aanwervingen deed, maar amper 27 % toonde interesse voor werknemers ouder dan veertig. En slechts 8 % had belangstelling voor 50-plussers. Opvallend is dat het vermeende hogere loon niet eens in de top 10 van de bezwaren tegen oudere werknemers staat. De vrees voor een gebrek aan motivatie is de meest aangehaalde reden.

■ OUDERE WERKNEMERS

Bye bye brugpensioen?

De brugpensioenen wegens herstructurering of onderneming in moeilijkheden blijven misschien wel behouden (doch onder striktere voorwaarden), maar de andere brugpensioenen worden bijna onmogelijk gemaakt door loopbaanvoorwaarden waaraan slechts weinigen zullen kunnen voldoen. Het Generatiepact was maar klein bier in vergelijking met wat beslist werd in het Regeerakkoord van Di Rupo I.

BUDGETTAIRE VOORWENDSELS

De werkgevers vinden de brugpensioenen duur. Het kost HEN wat, dat is zeker. Maar de kosten voor de openbare financiën zijn miniem: de regering rekent slechts op 25 miljoen besparingen door de brugpensioenstelsels te wijzigen. Een bruggepensioneerde kost minder dan een werkloze, aangezien hij persoonlijke sociale bijdragen en werkgeversbijdragen genereert.

GEEN HALFTIJDSPENSIOEN MEER

Het halftijds brugpensioen werd afgeschaft. Deze maatregel heeft een geringe impact: eind 2011 kozen slechts 650 werknemers voor deze optie.

Uitzonderingen voor zij die al in dit stelsel zitten en zij die vóór 20 november 2011 een overeenkomst hebben getekend met de werkgever en vertrekken vóór 1 juli 2012.

ONTOEGANKELIJKE BRUGPENSIOENEN

Net zoals voor het pensioen, wil de regering niet (al te zeer) raken aan de brugpensioenleeftijd. Brugpensioenen zal nog mogelijk zijn op 58 jaar en op 60 jaar. Alleen werden de loopbaanvoorwaarden naar boven aangepast (circa 40 jaar), waardoor de brugpensioenen in werkelijkheid bijna ontoegankelijk worden. Eind 2011 omvatte de brugpensioenstroom 120.000 personen. Wanneer die bruggepensioneerden de pensioenleeftijd zullen bereiken, zal de huidige hervorming op kruissnelheid zitten. Als de huidige regels niet worden aangepast, zou het aantal bruggepensioneerden dus aanzienlijk moeten terugvallen. Dat is net wat de regering en vooral de werkgevers beogen: de oudere werknemers theoretisch gezien op de arbeidsmarkt houden, opdat ze langer zouden bijdragen voor hun pensioen. Maar als daar geen jobcreatie tegenover staat, zullen die oudere werknemers op straat komen te staan, wat het budget van de pensioenen helemaal niet ten goede zal komen.

BRUGPENSIOEN OP 60 JAAR: 40 JAAR LOOPBAAN

	Vóór 2012	Na 2012
Soort brugpensioen	Loopbaanvoorwaarden	Leeftijd en loopbaanvoorwaarde
Op 60 jaar (CAO 17)	35 jaar (M) 28 jaar (V), geleidelijke verhoging tot 35 jaar in 2028	Vanaf 2015: • 40 jaar loopbaan, • overgangsfase voor de vrouwen: 31 jaar loopbaan in 2015 > 40 jaar in 2024 Evaluatie eind 2014 om ev. naar 62 te gaan vanaf 2020.

BRUGPENSIOEN VAN 58 NAAR 60 JAAR / 40 JAAR LOOPBAAN

	Vóór 2012	Na 2012
Soort brugpensioen	Loopbaanvoorwaarden	Leeftijd en loopbaanvoorwaarde
Op 58 jaar	M: 38 jaar loopbaan V: 35 jaar loopbaan	Nieuwe CAO: onmiddellijk. De anderen vanaf 2015: • op 60 jaar, • 40 jaar loopbaan. (in 2017 voor de vrouwen) Evaluatie eind 2014 om ev. naar 62 te gaan vanaf 2020.

BIJZONDERE BRUGPENSIOENEN: BLIJVEN, MAAR OPNIEUW TE ONDERHANDELEN

	Vóór 2012	Na 2012
Soort brugpensioen	Loopbaanvoorwaarden	Leeftijd en loopbaanvoorwaarde
Op 56/57 jaar oude CAO's (metaal, enz.)	38 jaar loopbaan, geleidelijke verhoging van de leeftijd tot 58 jaar	Loopt af op 31/12/2014. Vanaf 2015: 60 jaar / 40 jaar loopbaan voor M + V
Bijzondere brugpensioenen op 56 jaar: CAO bouw, nachtarbeid	33 jaar loopbaan, mogelijke verlenging met IPA of – bij gebrek aan IPA – ev. door de regering	Zullen verlengd kunnen worden via het IPA of bij gebrek aan IPA door de regering.
Op 58 jaar – CAO 91 – ernstige lichamelijke problemen	35 jaar	

ONDERNEMINGEN IN MOEILIKHEDEN OF IN HERSTRUCTURERING: DE LEEFTIJD VERHOOGT

	Vóór 2012	Na 2012
Soort brugpensioen	Loopbaanvoorwaarden	Leeftijd en loopbaanvoorwaarde
Onderneming in moeilijkheden > 50 jaar	• 20 jaar loopbaan of • 10 jaar in de sector	Vanaf 2012 • 52 jaar • daarna elk jaar + 6 maanden, tot op 55 jaar in 2018. • 20 jaar loopbaan of • 10 jaar in de sector
In herstructurering > 52 jaar	• 20 jaar loopbaan of • 10 jaar in de sector	55 jaar (in 2013) • 20 jaar loopbaan of • 10 jaar in de sector

TIJDSKREDIET

Op adem komen voortaan op eigen risico

Wanneer er geen collectieve arbeidstijdverkorting bestaat, nemen veel werknemers hun toevlucht tot individuele formules om hun arbeidstijd te herschikken: namelijk tijdskrediet. Het succes hiervan vindt zijn verklaring in de soepelheid die de bestaande formules bieden: in 2010 maakten niet minder dan 266.000 werknemers gebruik van de een of andere vorm van loopbaanonderbreking of arbeidstijdverkorting; 68% hiervan zijn vrouwen en 50% is ouder dan 50 jaar. Tijdskrediet wordt door de sociale zekerheid gefinancierd, wat voor de werkgever een voordeel is, ook al moet hij enkele organisatorische problemen oplossen. Tijdskrediet kost dus aan de sociale zekerheid, maar compenseert onder meer het gebrek aan opvangstructuren. Deze laatste uitbouwen en operationeel maken, zou erg duur uitvallen. Het komt er dus eigenlijk op neer dat een collectieve kostprijs op de individuele werknemer afgewenteld wordt. Ook al krijgt de werknemer een kleine compensatie, arbeidstijdverkorting betekent altijd een verlies aan inkomen. Een dure keuze dus.

En toch besloot de regering er het mes in te zetten, dit met een drievoudige bedoeling:

- de werkgelegenheidsgraad verhogen;
- besparingen doorvoeren (52 miljoen);
- de mensen verplichten om langer te werken.

Wat dus betekent dat de pijlen vooral gericht worden op tijdskrediet "zonder motief" en op de landingsbanen. Maar ook de zorgverloven worden afgeremd.

Er is altijd een motief

Er zijn een boel goede redenen om je loopbaan te onderbreken of om je arbeidsprestaties te verminderen, zoals:

- een van de ouders is niet echt zwaar ziek, ook niet volledig afhankelijk, maar is toch zorgbehoevend;
- een dag per week de kleinkinderen opvangen, om het leven van de grote kinderen wat makkelijker te maken;
- wat gas terugnemen als het werk te stresserend wordt en de leeftijd begint te wegen;
- een zwakke gezondheid, ook al is niet echt een aanwijsbare ziekte;
- enz....

Dit heet dan "tijdskrediet zonder motief", daar tegenover staan de "zorgverloven":

- ouderschapsverlof;
- verlof om voor een familielid te zorgen;
- verlof voor palliatieve zorgen;
- verlof om een vorming te volgen.

Tijdskrediet "zonder motief"**Toegang**

Je hebt pas recht op een uitkering bij tijdskrediet na **2 jaar anciënniteit** bij je werkgever en mits een **beroepsloopbaan van 5 jaar**.

Duur

- vroeger was voltijds en halftijds tijdskrediet beperkt tot 1 jaar voltijds of halftijds, maar kon via CAO tot 5 jaar verlengd worden in het kader van een tijdskrediet "met motief";
- vanaf 2012 is verlenging niet meer mogelijk (behalve zorgverlof)

Pensioen

De berekening op basis van het vroegere voltijdse loon is alleen nog geldig voor één kalenderjaar of voor 5 jaar 4/5. Bij halftijds tijdskrediet gedurende twee jaar, is er nog slechts voor één vol jaar volledige gelijkstelling voor het pensioen.

Zorgverloven**Toegang**

2 jaar anciënniteit op het bedrijf

Duur

Zorgverlof wordt een bijkomend recht bovenop tijdskrediet zonder motief. Dit bijkomend recht mag niet meer zijn dan:

- 3 kalenderjaren (dus maximum 4 jaar) als algemene regel. "Kalenderjaar" betekent bijvoorbeeld dat 1/5e gedurende 1 jaar gelijkstaat met 1 jaar en niet met een 1/5 van een jaar.
- 4 kalenderjaren bij zorg voor een ziek kind jonger dan 8 jaar.

Pensioen

De gelijkstelling voor de berekening van het pensioen blijft volledig behouden.

Landingsbanen**Toegang**

- de leeftijdsvoorwaarde wordt 55 jaar (i.p.v. voorheen 50 jaar); tussen 50 en 54 jaar blijft dus alleen nog het recht op tijdskrediet met motief of het gewone tijdskrediet gelijk aan 12 maanden voor werknemers die hier nog geen gebruik van maakten;
- vereiste loopbaanvoorwaarde: 25 jaar (i.p.v. 20 jaar vandaag);
- een overgangsstelsel voor werknemers die momenteel tussen de 50 en de 54 jaar oud zijn en die vóór 2012 al in een landingsbaan zaten: ze kunnen hun landingsbaan verlengen en krijgen een verhoogde uitkering vanaf 51 jaar.

Pensioen

Ondanks de druk die ABVV en ACV uitoefenen, zal er voor de jaren na 2012 nog slechts een beperkte gelijkstelling zijn:

- vóór 60 jaar: berekening uitsluitend op basis van het minimumrecht (i.p.v. volledige gelijkstelling van 5 jaar);
- vanaf 60 jaar: één jaar volledige gelijkstelling, voor de rest gelijkstelling op basis van het minimumrecht (i.p.v. volledige gelijkstelling).

Gevolgen voor de berekening van het minimumrecht

De berekening van het pensioen op basis van het minimumloon komt neer op een berekening voor de betrokken jaren op basis van een maximumbedrag van 1.777 euro bruto per maand (21.326 euro/jaar) i.p.v. het laatste reële voltijds loon van vóór de loopbaanonderbreking.

Voorbeeld

- een loon van 4.000 euro bruto per maand (voltijds) – de werknemer neemt een halftijds tijdskrediet;
- voordien werd het pensioen van deze werknemer berekend op basis van zijn vroeger voltijds loon, nl. 4.000 euro per maand;
- bij berekening op basis van het minimumrecht – dus vanaf 2012 – zal het pensioen van deze werknemer berekend worden op basis van zijn bruto halftijds loon, dus 2.000 euro bruto, en op het minimumrecht voor de andere helft: dit geeft dus verhoudingsgewijs 888 euro bij een half-

tijds tijdskrediet (= de helft van het minimumrecht 1.777 euro).

Resultaat: het pensioen van de werknemer wordt berekend op basis van 2.888 euro per maand i.p.v. 4.000. In ons voorbeeld zal het pensioenbedrag voor dat jaar lager zijn dan 28%.

En verder: het stelsel van het minimumrecht wordt alleen maar geactiveerd indien het uiteindelijk pensioen niet hoger is dan 13.737 euro per jaar (1.145 euro/maand) voor een alleenstaande of 17.172 euro/maand voor een gezin (maar dan wel voor een volledige loopbaan, dus verhoudingsgewijs

minder bij onvolledige loopbaan).

Dit betekent dat - indien die voorwaarde m.b.t. het maximumpensioen of plafond aangehouden blijft - werknemers met een voldoende hoog loon om aanspraak te kunnen maken op een pensioen dat hoger is dan dit plafond, geen gelijkstelling kunnen genieten. Ze zullen een onvolledige loopbaan hebben en dus een onvolledig pensioen, in ieder geval een pensioen dat lager is dan dat via het oude stelsel van de volledige gelijkstellingen. Een werknemer die op 60 jaar een voltijds tijdskrediet opneemt, zou dus 4 jaar verliezen voor de berekening van zijn pensioen.

MOTIEF	Duur van het recht op onderbrekingsuitkeringen in het kader van tijdskrediet (privésector)	Toegang uitkeringen
ZONDER motief	ofwel 12 maanden volledige onderbreking ofwel 24 maanden halftijdse vermindering ofwel 60 maanden 1/5 vermindering of een combinatie van deze stelsels tot een voltijds equivalent van 12 maanden Pensioenrecht voor maximum 1 kalenderjaar (ook voor halftijdse vermindering) of 5 jaar 4/5'de	<ul style="list-style-type: none"> • 5 jaar beroepsloopbaan • 2 jaar anciënniteit
MET motief zorg en opleiding (bovenop ouderschaps en zorgverlof)	bijkomend recht op onderbrekingsuitkeringen van in totaal maximaal 36 maanden in geval van onderbreking of vermindering van de prestaties: <ul style="list-style-type: none"> • om zorg te dragen voor zijn kind tot 8 jaar; • om palliatieve zorgen toe te dienen; • om een zwaar ziek gezins- of familielid bij te staan of te verzorgen; • om een opleiding te volgen. (geen proportionele berekening in geval van deeltijdse formule). De genoten periodes met motief ziek kind, met uitzondering van de eerste 12 maanden, worden in mindering gebracht van de 36 maanden. Volledig behoud pensioenrecht (ook voor ouderschapsverlof of zorg voor zieken)	<ul style="list-style-type: none"> • geen voorwaarde beroepsloopbaan • 2 jaar anciënniteit
MET motief ziek kind (bovenop ouderschaps en zorgverlof)	bijkomend recht op onderbrekingsuitkeringen van maximaal 48 maanden in geval van onderbreking of vermindering van de prestaties: <ul style="list-style-type: none"> • om zorg te dragen voor zijn gehandicapt kind tot 21 jaar; • om zijn zwaar ziek kind of een zwaar ziek kind dat deel uitmaakt van het gezin bij te staan of te verzorgen. (geen proportionele berekening in geval van deeltijdse formule). De genoten periodes met motief zorg en opleiding worden in mindering gebracht van de 48 maanden. Volledig behoud pensioenrecht (ook voor ouderschapsverlof of zorg voor zieken)	<ul style="list-style-type: none"> • geen voorwaarde beroepsloopbaan • 2 jaar anciënniteit
Einde-loopbaan	vanaf 55 jaar voor halftijdse en 1/5 vermindering Afwijking: vanaf 50 jaar : <ul style="list-style-type: none"> • voor de werknemers die een zwaar beroep hebben uitgeoefend; en op voorwaarde dat het zwaar beroep voorkomt op de lijst van knelpuntberoepen. • voor wie al in landingsbaan zat of aanvraag deed vóór 28/11/2011 Pensioenrecht op basis minimumrecht. Na 60 jaar: 12 maanden equivalent volledige gelijkstelling.	<ul style="list-style-type: none"> • 25 jaar beroepsloopbaan

■ WERKLOOSHEID

Jongeren: nog langer wachten

De wachttijd voor jonge schoolverlaters die niet onmiddellijk een baan vinden, wordt nu "beroepsinschakelingstijd" genoemd. Wat het principe betreft verandert er niets: geen uitkering tijdens deze periode, maar ... in plaats van 9 maanden, moet de jonge schoolverlater nu 12 maanden wachten vooraleer hij een uitkering krijgt ...

12 MAANDEN WACHTTIJD ...

De wachttijd, d.w.z. de periode vlak na de studies en inschrijving als werkzoekende tot aan de eerste werkloosheidsuitkeringen, wordt nu « beroepsinschakelingstijd » genoemd en wordt van 9 op 12 maanden gebracht. Studententarbeid verlengt of verkort die periode niet langer. Maar de dagen studententarbeid na 31 juli volgend op het beëindigen van de studies, tellen wel mee voor de beroepsinschakelingsperiode. Ook voor wie vóór 2012 in wachttijd zat, wordt de periode met 3 maanden verlengd.

BESCHIKBAARHEID: CONTROLE OM DE 4 MAANDEN

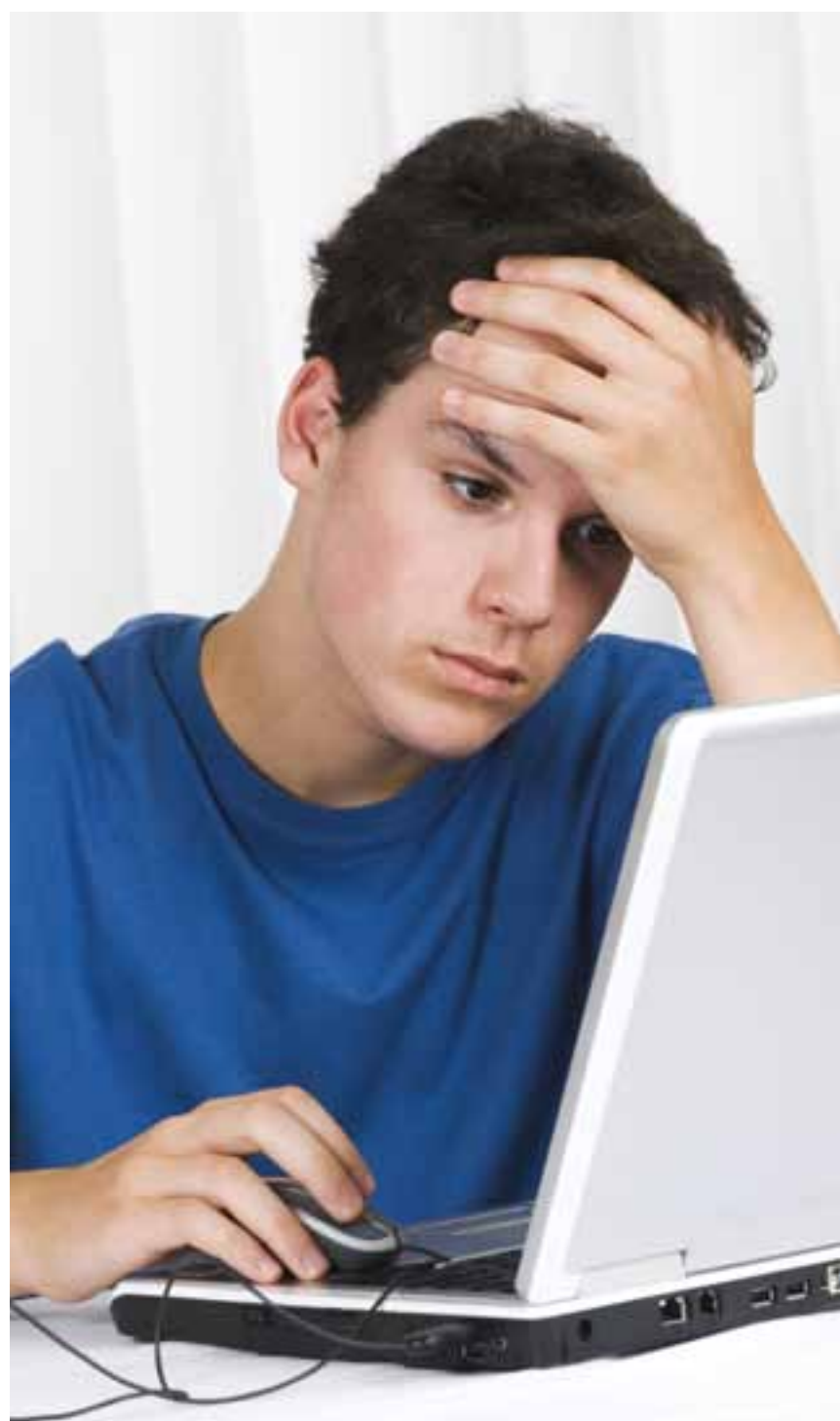
Tijdens deze periode - en van bij de eerste maand inschrijving als werkzoekende - moet de jonge werkzoekende het bewijs leveren dat hij actief werk zoekt en is er om de 4 maand een controle voorzien.

- Indien de inspanningen van de jonge werkzoekende onvoldoende geacht worden, heeft hij geen recht op een inschakelingsuitkering.

- Indien hij wel een inschakelingsuitkering geniet, blijft hij verder onderworpen aan de controle op de beschikbaarheid.
- Bij negatieve evaluatie, wordt de uitkering 6 maanden lang geschorst.

UITSLUITING NA 3 JAAR

- De inschakelingsuitkering is beperkt tot 3 jaar. De teller begint op 1 januari 2012 te lopen. De jongere die aan alle voorwaarden m.b.t. de controle op het werkzoekgedrag voldoet, kan zijn uitkering dus niet vóór 2015 verliezen.
- Voor de gezinshoofden, alleenstaanden en 'bevoorrechte' samenwonenden (d.w.z. met een persoon ten laste) begint de teller pas vanaf de leeftijd van 30 jaar te lopen. Maar ze moeten wel bewijzen dat ze werk zoeken.
- De termijn van 3 jaar kan wel verlengd worden indien de persoon in kwestie binnen de afgelopen 2 jaar 156 dagen gewerkt heeft (6 maanden).
- Na de leeftijd van 33 jaar vervalt het recht op inschakelingsuitkeringen.

■ WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

Versnelde degressiviteit

Vanaf 2013 worden de werkloosheidsuitkeringen eerst verhoogd (65% van het begrensde loon i.p.v. 60%), maar ze zullen vanaf 2012 wel sneller en sterker dalen en op het minimum of het forfait terugvallen na ten hoogste 4 jaar werkloosheid.

De maximale uitkering begint op 1.510 euro, maar wordt al vanaf de 4e maand verlaagd en valt na 3 jaar werkloosheid terug op de minimumuitkering voor gezinshoofden en alleenstaanden, en op de forfaitaire uitkering voor samenwonenden. **Al deze minima liggen onder de armoedegrens!**

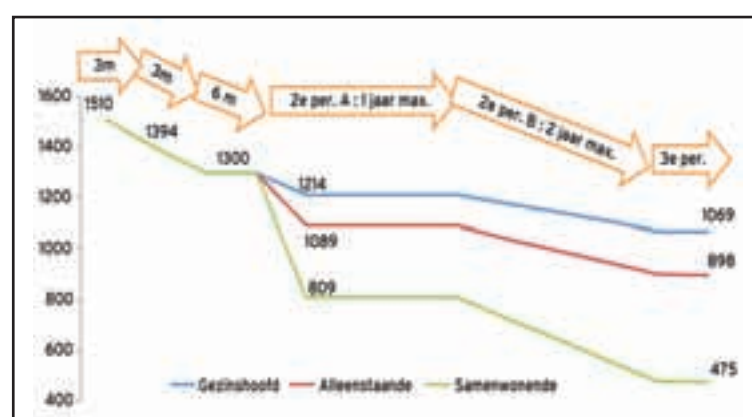
ENKELE VOORBEELDEN

Ik heb 4 jaar gewerkt en werd daarna werkloos.

- Ik zit sowieso gedurende 1 jaar in de 1^e periode (A daarna B).
- Ik blijf gedurende 10 maanden in de 2^e periode A (2 maanden + 8 maanden (2 maanden per gewerkt jaar)).
- Na 1 jaar en 10 maanden kom ik in de 3^e periode met een minimumuitkering.

Na een beroepsloopbaan van 15 jaar word ik werkloos.

- Ik zit gedurende 1 jaar in de 1^e periode (A daarna B).
- Daarna gedurende 1 jaar in de 2^e periode A (maximum). Ik haal dus 10 maanden uit mijn "krediet" van 30 maanden, waarop ik recht heb krachtens mijn 15 jaar werk, er blijven dus 20 maanden over.
- Ik zal dus in de 2^e periode B zitten gedurende die 20 maanden (1 jaar en 8 maanden). Mijn uitkering zakt om de 3 maanden, naar het minimum.
- Na 3 jaar en 8 maanden val ik (als ik geen werk gevonden heb) in de 3^e periode met minimumuitkering volgens mijn statuut (gezinshoofd, alleenstaande, samenwonende).

Vermindering van de uitkeringen vanaf juli 2012

		Gezinshoofd	Alleenstaande	Samenwonende
1 ^e periode A/1	eerste 3 maanden	65% van loon of €1.510 maximum (vanaf 2013)		
1 ^e periode A/2	volgende 3 maanden	60% van loon of €1.394 maximum		
1 ^e periode B	volgende 6 maanden	60% van loon of €1.300 maximum		
2 ^e periode A Max. 1 jaar	13 ^e en 14 ^e maand werkloosheid + 2 maanden per gewerkt jaar	60% van loon of €1.214 maximum	55% van loon of €1.089 maximum	40% van loon of €809 maximum
2 ^e periode B (indien + 5 jaar werk) Max. 2 jaar	einde 2 ^e periode A of ten laatste 3 ^e jaar werkloosheid	Om de 3 maanden: vermindering van uitkering		
3 ^e periode	na max. 4 jaar	Forfait €1.069	Forfait €898	Forfait €475 (gewoon) €623 (bevoorrecht)

■ HET KAN ANDERS!

De 6 prioriteiten van het ABVV voor een écht overleg

De financiële crisis en de redding van de banken zorgden voor een ontwrichting van de overheidsfinanciën. Overheidstekorten en overheidsschuld namen toe. Dezelfde speculanten die de financiële crisis veroorzaakten, vallen nu de landen aan die hen destijds hebben gered. Ratingbureaus en de nog steeds gedereguleerde financiële markten ontwrichten de democratische besluitvorming. Europa geeft geen passend antwoord maar dwingt op zijn beurt de lidstaten tot een veralgemeend soberheidsbeleid.

Het regeerakkoord werd onder leiding van Premier Di Rupo in deze context opgemaakt en is niet evenwichtig: geen visie op een relance via duurzame groei, onevenwichtig want treft teveel werknemers en sociaal gerechtigden, te snelle doorvoering zonder oog voor echt sociaal overleg.

Het Federaal Comité van het ABVV dat op 24 januari samenkomt, zal de verkregen vooruitgang evalueren en zal dan beslissen om de stakingsaanzegging van 30 januari al of niet aan te houden.

Het ABVV blijft respect eisen voor één van de fundamenteën van ons sociaal model, namelijk een voorafgaandelijk sociaal overleg op basis van de 6 doelstellingen vastgelegd door het Federaal Comité van 6 december 2011.

1 HET LANCIEREN VAN EEN HERSTELPLAN VOOR KWALITEITSVOLLE JOBS.

De nodige maatregelen moeten getroffen worden om het volgende te garanderen:

- Om de interne vraag te waarborgen en te ondersteunen moet de automatische indexering van de lonen gevrijwaard worden;
- Heroriënteren van de federale overheidssteun (15 miljard waaronder de notionele intrestaftrek) aan bedrijven en die afhankelijk maken van een aantal voorwaarden met het oog op het scheppen van werkgelegenheid en om investeringen in innovatie en in de reële economie te garanderen.

2 DE RECHTZETTING VAN DE ANTISOCIALE MAATREGELEN M.B.T. DE EINDELOOPBAAN (BRUGPENSIOEN EN PENSIOEN), DE WERKLOOSHEID EN HET TIJDSKREDIET.

Het Regeerakkoord is niet alleen onevenwichtig, het stelt ook ons sociaal overlegmodel in vraag, want het komt tussen - zonder voorafgaand overleg - in een aantal materies die de bevoegdheid zijn van de sociale gesprekspartners. Bovendien worden een aantal maatregelen abrupt uitgevoerd door de Ministerraad of het Parlement en dit zowel op het vlak van de werkloosheid, als op het vlak van het brugpensioen, het tijds-krediet, de pensioenen, ...

Wij willen een echt overleg, niet een actie die zich tot een eenvoudige mededeling beperkt (wij willen niet voor voldongen feiten worden geplaatst).

Wij eisen een dringende rechtzetting van de maatregelen die een contractbreuk vormen (zoals brugpensioen, wachtuitkering, tijds-

krediet,...) en die rechtstreekse gevolgen hebben voor de mensen die al in het systeem zitten.

Voor het **brugpensioen** gaan de voorgestelde maatregelen verder dan het Pact, dat al onaantvaardbaar was. De evaluatie en de stappen voorzien in dit Pact worden niet gerespecteerd:

- 40 jaar loopbaan voor het brugpensioen op 58 jaar ten vroegste in 2015 indien negatieve evaluatie in 2011;
- Afschaffing brugpensioen op 58 jaar vanaf 2017 indien negatieve evaluatie in 2013;
- Het Pact had de loopbaanvereiste al op 35 jaar gebracht voor het brugpensioen CAO17 (2012 voor de mannen, 2028 voor de vrouwen).

Het ABVV eist :

- een serieuze evaluatie van de gevolgen van het Generatiepact;
- behoud van het stelsel van CAO 17 (brugpensioen op 60 jaar en 35 jaar loopbaan, met behoud van een overgangperiode voor de vrouwen, met soepelere gelijkstellingen);
- behoud van de vervangingsplicht voor de stelsels die een afwijking vormen op CAO17;
- rekening te houden met de zwaarte (penibiliteit) van bepaalde jobs, o.a. via de gewaarborgde verlenging van volgende CAO's : nachtarbeid van meer dan 20 jaar, lange loopbaan (56 jaar en 40 jaar loopbaan), personen met ernstige lichamelijke problemen, werknemers van de bouwsector met verminderde arbeidsgeschiktheid;
- behoud van de volledige huidige gelijkstellingen voor brugpensioen vóór 60 jaar;
- behoud van de brugpensioenregeling op 52 jaar en van de tewerkstellings- en reconversiecellen.

Langdurige werkloosheid en wachtuitkeringen: het ABVV eist:

- de verplichting om, vóór elke uitsluiting uit

de werkloosheid of overgang naar forfait, een kwaliteitsvolle job aan te bieden: niet minder dan een 3/5e, geen 1-dagcontract voor de uitzendarbeid;

- het behoud van de volledige huidige gelijkstellingen voor werklozen in 3e periode;

Tijds-krediet 50+ :

- volledig behoud van de huidige toegangs- en gelijkstellingsvoorwaarden en vervangingsplicht;
- gewaarborgd behoud van de volledige huidige gelijkstellingen voor tijds-krediet 50+, brugpensioen vóór 60 jaar en werklozen in 3e periode;

Vervroegd pensioen : behoud van de mogelijkheid om te stoppen met werken op 60 jaar, na 35 jaar loopbaan.

3 HET BEHOUD VAN DE KOOPKRACHT (INDEX, PRIJZENCONTROLE, WELVAARTSVASTHEID, GEZONDHEIDZORG).

Gezondheidszorg: tariefzekerheid waarborgen evenals de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen.

Het financiële evenwicht van de sociale zekerheid moet gewaarborgd worden via een aangepaste alternatieve financiering.

4 DE UITVOERING VAN EEN ECHTE HERVORMING VAN DE FISCALITEIT, WAARBIJ DE VERMOGENS- EN KAPITAAL-INKOMSTEN EN DE WINSTEN - MEER BEPAALD DE NOTIONELE INTERESTAF-TREK - GETROFFEN WORDEN.

De uitvoering van een meer ambitieuze fiscale hervorming moet een betere verdeling van de rijkdom garanderen, alsook een adequate financiering van de openbare diensten en het scheppen van kwaliteitsvolle banen (in de non-profit en in de openbare diensten).

Deze fiscale hervorming moet o.a. het volgende inhouden:

- daadwerkelijke opheffing van het bankgeheim;

• afschaffing van de mogelijkheid om te ontsnappen aan de progressiviteit van de belastingen o.a. via de invoering van een reële belastingheffing op alle inkomsten (onroerende en roerende inkomsten, beroepsinkomsten en via de afschaffing van elke forfaitaire belasting). Hiertoe is de invoering van een vermogenskadaster een noodzaak.

• de herinvoering van de hogere belasting-schijven - die bij de laatste fiscale hervorming verdwenen voor de zeer hoge inkomens - is, samen met de afschaffing van de managementvennootschappen, een noodzaak.

5 EEN EINDE MAKEN AAN DE LINEAIRE "ZWARE BESNOEIINGEN" IN EN DE IDEOLOGISCHE AANVALLEN TEGEN DE OPENBARE DIENSTEN.

6 CONCRETE ENGAGEMENTEN VOOR EEN EUROPA DAT NIET ENKEL EEN DRUKMIDDEL IS TEN OPZICHTE VAN ONZE SOCIALE MODELLEN, MAAR DAT EEN ECHT SOCIAAL EUROPA WORDT.

Een sociaal Europa. Europa moet een nieuwe weg inslaan, het mag niet langer een algemeen soberheidsbeleid opleggen, waardoor de economieën, de openbare diensten en de stelsels van sociale bescherming van de lidstaten zwakker worden. Europa moet integendeel een duurzame groei garanderen en de lidstaten ondersteunen in hun beleidsmaatregelen naar een 'just transition'. De EU-leiders moeten de nodige maatregelen treffen om de financiële markten te reguleren, om de vennootschapsbelasting te harmoniseren en om uit de eurocrisis te geraken o.a. via de uitgifte van euro-obligaties, de invoering van een financiële transactietaks en de garantie dat de ECB als 'lener als laatste toevlucht' (lender of last resort) zal optreden.